

KULTUR NYHETER

Hotat nattliv.

Kan storstaden leva utan att få låta?

Efter att flera scener och kulturverksamheter under hösten hotats av stängning och anpassning har frågan om hur mycket en storstad får låta återigen blivit högaktuell.

– Jag vänder mig mot bilden ”det flyttar in en massa lantisar och klagar på att det låter”. Man glömmer att mycket av makten över det urbana rummet har lämnats över till spekulativa intressen, säger **Malte Dahlberg** på den vräkte musikscenen Fylkingen.

● Nästa år måste den experimentella musikscenen Fylkingen flytta från sina lokaler i centrala Stockholm – efter 36 år. Fastighetsägaren har meddelat att verksamheten låter för mycket för kontorsgrannarna och att den måste vara ute senast i juni. Beskedet kom som en chock, musikföreningen trodde att förhandlingarna var på väg åt rätt håll.

– Det var väldigt oväntat, säger medlemmen Malte Dahlberg.

Han är involverad i processen att hitta en ny lokal. Det har gått så där. – Det finns inget naturligt ställe att flytta till på kort varsel. Vi vill ju kunna fortsätta driva verksamheten som vi gjort i över 30 år. Samtidigt måste man vara villig att kompromissa, det behöver inte ligga mitt i stan men folk måste kunna ta sig dit. Fylkingen är bara ett av flera exempel på när central kulturverksamhet tvingats flytta för att den låtit för mycket. I Stockholm ligger

antalet anmälningar om störande restauranger, klubbbar och evenemang visserligen på ungefär samma nivå som 2019, men under de senaste tio åren har en tredjedel av innerstadens livescener försvunnit, visar en undersökning från P3 Musiknyheter. Flera verksamheter upplever att grannar har för mycket makt över ljudet. Man efterlyser bättre balans och hjälp från kommunen.

I Göteborg har antalet livescener blivit fler sedan 2012, men så sent

som i november meddelade Fyrens Ölkafé vid Stigbergstorget att man behövt sätta livemusiken på paus efter att grannar klagat och musiken överskridit lagliga ljudnivåer. Och tidigare i veckan rapporterade DN att Folkets hus i Göteborg hotar vräka Folkteatern på grund av restaurangens evenemang – trots att ingen klagat.

Folkhälsomyndighetens riktvärde för ljud i en bostad är lägre för musikbullen än annat buller, eftersom musikbullen uppfattas som mer störande.

Samtidigt hävdar många att en stad måste få låta; att det hör till dess natur.

Karin Eriksson-Aras, doktor i etnologi vid Uppsala universitet, har studerat ljudrum i storstäder. Hon citerar ur August Strindbergs ”Röda rummet”: ”Långt nere under honom bullrade den nyvaknade staden ... allt gjorde ett intryck av liv och rörlighet, som tycktes väcka den unga herrens energi, ty nu hade hans ansikte ett ett uttryck av trots och levnadslust...”

– I en storstad behövs en variation av olika ljudrum för att staden ska bli dynamisk och intressant, säger hon.

Hon påpekar också att storstaden är en delad kulturell mötesplats, där även de som inte bor ska kunna träffas. Samtidigt måste ju lagstiftade bullernivåer respekteras.

– Den utveckling vi har i dag, med förtätade områden där det tycks bli mer och mer trångt för ljudrummen att samsas, den kräver god planering.

I Malmö har politikerna försökt att göra just det: planera in ljudet.

Där har man inrättat Sveriges första så kallade kulturlydzon, ett område i stadsdelen Sofielund som fredats från bostadsbyggande där verksamheterna får lov att låta utöver normalt buller. Initiativet har fått både nationell och internationell uppmärksamhet.

– Vi såg att små industrier och kulturverksamheter frodades i området och insåg att vi skulle gå miste om det om det blev bostäder där. Särskilt sedan det infördes nya regler om buller där de boende alltid går före, säger Sofia Hedén (S), ordförande för Malmös stadsbyggnadsnämnd.

Visst kostar det kommunen pengar att inte utveckla områdena med till exempel bostäder, fortsätter hon.

– Men det är värt det, vi är nöjda. Det är ju sådant här som driver Malmö framåt och som lockar många hit. Man ska kunna leva i en stad också, inte bara jobba och bo.

Ser du en risk med att koncentrera den ljudande kulturen till en plats, i stället för att sprida ut den i staden?

– Nej, tvärtom. Jag tror att det här kommer att bana väg för fler liknande platser, säger Sofia Hedén.

I Stockholm är vänsterpartisten Torun Boucher nyttillträtt kulturborgarråd. Till SR har hon sagt att ”stockholmarna behöver göra en attitydförändring till ljud”.

– En stad låter ju. Där finns ambulanser, lövbåslare, tvärbanoor. Samtidigt har jag respekt för att folk vill kunna sova och för att lagar ska följas. Men att Fylkingen måste flytta förstår jag inte, de stör väl ingen? Det låter som dåliga ursäkter.